

ধাৰণা/Concept

1. মাৰ্কেণ্টিলিজম/Mercantilism

মাৰ্কেণ্টিলিজমৰ মূল ধাৰণাটো হ'ল যে ৰপ্তানি বৃদ্ধি কৰি এখন ৰাষ্ট্ৰৰ সম্পদ আৰু শক্তি সৰ্বশ্ৰেষ্ঠভাৱে সেৱা আগবঢ়োৱা হৈছিল আৰু সেয়েহে বাণিজ্য বৃদ্ধিকৰাত জড়িত আছিল। এইটো এটা অৰ্থনৈতিক নীতি আছিল। এইটো এটা অৰ্থনৈতিক নীতি আছিল যাৰ পিছত ইউৰোপীয় ঔপনিৱেশিক সাম্ৰাজ্য আছিল।

2. প্ৰাচ্যবাদ/Orientalism

ব্ৰিটিছ ঔপনিৱেশিক প্ৰশাসক আৰু পণ্ডিতসকলৰ এটা গোটৰ মাজত প্ৰাচ্যবাদও এক চিন্তাধাৰা আছিল যিয়ে যুক্তি দিছিল যে ভাৰতক নিজৰ পৰম্পৰা আৰু আইন অনুসৰি শাসন কৰিব লাগে, এনেদৰে যিসকলে যুক্তি দিছিল যে ভাৰতক ব্ৰিটিছ পৰম্পৰা আৰু আইন অনুসৰি শাসন কৰিব লাগে তেওঁলোকৰ "এংলিকানবাদ"ৰ বিৰোধিতা কৰে।

3. ইভাঞ্জেলিকেলিজম/Evangelicalism

ইউএঞ্জেলিকেলিজমৰ সৈতে গ্ৰীক শব্দ ইউএঞ্জেলিয়ন, অৰ্থাৎ "শুভবাৰ্তা" অৰ্থাৎ "শুভবাৰ্তা বুলি ঘোষণা কৰা" হৈছে ইভাঞ্জেলিকেলিজম শব্দটোৰ শিপা। শুভবাৰ্তাৰ শুভবাৰ্তা হৈছে খ্ৰীষ্টৰ কৰুচবিদ্ধ কৰা, সমাধিস্থ কৰা আৰু পুনৰুত্থান কৰা যি আমাৰ পৰিত্ৰাণৰ পথ তৈয়াৰ কৰিছিল। ইভাঞ্জেলিকেলিজমে প্ৰথমে বিশ্বাস কৰা আৰু তাৰ পিছত এই সুসমাচাৰ বাৰ্তাৰ ভাগ বতৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে।

4. উপযোগিতাবাদ/Utilitarianism

উপযোগিতাবাদ হৈছে এক নৈতিক তত্ত্ব য'ত কোৱা হৈছে যে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ কাৰ্যপন্থা হৈছে সেইটো যি উপযোগিতা সৰ্বাধিক কৰে। উপযোগিতা বিভিন্ন ধৰণে সংজ্ঞায়িত কৰিব পাৰি, যেনে আনন্দ, বিত্তীয় কল্যাণ, আৰু কষ্টৰ অনুপস্থিতি। এইটো এক প্ৰকাৰৰ পৰিণামবাদ য'ত এজনৰ কাৰ্য্যৰ পৰিণাম নৈতিকভাৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ। এইটো "এজন মানুহে কি কৰা উচিত?" এই ব্যৱহাৰিক প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ দিয়াৰ এক প্ৰয়াস। ইয়াৰ সঁহাৰি হৈছে যে তেওঁ এনেদৰে কাম কৰা উচিত যাতে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ সম্ভৱ ফলাফল প্ৰাপ্ত হয়।

উনবিংশ শতিকাৰ ইংৰাজ দাৰ্শনিক আৰু অৰ্থনীতিবিদ জেৰেমি বেঙ্হাম আৰু জন ষ্টুৱাৰ্ট মিল, ধৰুপদী উপযোগিতাবাদৰ ক্ষেত্ৰত আটাইতকৈ প্ৰভাৱশালী অৱদানকাৰী। "এইটো সৰ্বাধিক সংখ্যাৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ সুখ যি হৈছে শুদ্ধ আৰু ভুলৰ জোখ," বেঙ্হামে কয়, যিয়ে সুখক উপযোগিতাৰ বাবে মেট্ৰিক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে।

ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ ভাৰতৰ ঔপনিৱেশিক প্ৰশাসনৰ সদস্য হিচাপে তেওঁৰ সমগ্ৰ বছৰজুৰি, 1819 চনৰ পৰা 1835 চনলৈ, জেমছ মিল ভাৰতৰ জ্ঞান আৰু প্ৰগতিৰ প্ৰয়োজনীয়তাত দৃঢ় বিশ্বাসী আছিল।

ভাৰতত ব্ৰিটিছ শাসনক ন্যায়সঙ্গত কৰিবলৈ, মিলে উপযোগিতাবাদ আৰু প্ৰগতিৰ তত্ত্ব ব্যৱহাৰ কৰিছিল। মিলে ১৮১৯ চনত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীত যোগদান কৰাৰ আগতে "ব্ৰিটিছ ভাৰতৰ ইতিহাস" নামৰ এখন ইতিহাস গ্ৰন্থ লিখিছিল।

(তেওঁ কেতিয়াও ভাৰতলৈ যোৱা নাছিল।) জেমছ মিলৰ মতে ভাৰতীয় সংস্কৃতি অযৌক্তিক আৰু মানৱ বিৰোধী প্ৰগতি।

মিল প্ৰথমে ভাৰতীয় ইতিহাসক তিনিটা সময়ত বিভক্ত কৰিছিল: হিন্দু, মুছলমান আৰু ব্ৰিটিছ।

তেওঁ লিখিছিল, "ভাৰতে উন্নতি কৰিব, আৰু ভাৰতীয়সকলে তেওঁলোকৰ স্থানীয় ৰজাসকলৰ তুলনাত ব্ৰিটিছ শাসনৰ অধীনত অধিক সুখ উপভোগ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।" সেয়েহে, ব্ৰিটিছসকলে ভাৰতীয়সকলক শাসন কৰাটো বাঞ্ছনীয় আছিল যদিহে ব্ৰিটিছ শাসনৰ পৰা ভাৰতীয়সকলে লাভ কৰিব পৰা লাভালাভবোৰ বিবেচনা কৰা হয়। আনহাতে, ব্ৰিটিছে ভাৰতৰ সম্পূৰ্ণ নিয়ন্ত্ৰণ ল'ব লাগে নে নাই, সামগ্ৰিক লাভালাভ হ'ব নে কোনো লাভ নহ'ব সেই বিষয়ে বিবেচনা কৰে।"

মিলে বিশ্বাস কৰিছিল যে ব্ৰিটিছ ভাৰতক ৰাখিব লাগিব, য'ত বংগ, বোম্বাই আৰু মাদ্ৰাজ প্ৰদেশ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল, আৰু তেওঁলোকৰ শাসন উপযোগিতাৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা ভাৰতৰ বাকী অংশলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰা হ'ব।

এনে পিতৃতান্ত্ৰিক মনোভাৱৰ অধীনত, ভাৰতত ইংৰাজী উপযোগিতাবাদ বিকশিত হৈছিল। তেওঁলোকে ভাৰতীয়সকলক স্বৈৰাচাৰী শাসক, প্ৰাচীন অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক আৰু এক অন্ধবিশ্বাসী ধৰ্মৰ দ্বাৰা দাসত্বত বন্দী হৈ থকা দেখিছিল।

ফলস্বৰূপে, তেওঁলোকে ভাৰতীয়সকলৰ লগতে ঔপনিৱেশিক ব্যৱস্থাৰ সংস্কাৰৰ বাবে প্ৰস্তুত হৈছিল। ফ্ৰীথিংকিং ইউটিলিটিয়েৰিয়ান- জেৰেমি বেন্থাম আৰু জন ষ্টুৱাৰ্ট মিলৰ অনুগামী- যিকোম্পানীৰ সেৱাত প্ৰভাৱশালী আছিল, যিসকলে ভাৰতক তেওঁলোকৰ তত্ত্বৰ বাবে পৰীক্ষাৰ বিচনা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব বিচাৰিছিল, আৰু যিসকলে বিশ্বাস কৰিছিল যে আইনে ভাৰতীয় সমাজসলনি কৰিব পাৰে।

বেণ্টিংকৰ প্ৰশাসনিক সংস্কাৰউপযোগিতাবাদী তত্ত্বৰ ওপৰত আধাৰিত আছিল, কিন্তু স্থানীয় পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি সন্মতি আৰু তেওঁৰ নিজৰ সামৰিক আদেশ শৈলীঅনুসৰি।

বংগত সংগ্ৰাহকৰ মেজিষ্ট্ৰেটীত অসামৰিক ন্যায়াধীশৰ যোগ দিয়াৰ ফলত তেওঁ তেওঁৰ জিলাৰ প্ৰকৃত মুৰব্বী হৈ পৰিছিল, আৰু তেওঁক তহ্বাৰধান ৰখাৰ বাবে আয়ুক্ত প্ৰতিষ্ঠানৰ দ্বাৰাও শৃংখলাবদ্ধ কৰা হৈছিল। ন্যায়পালিকাক আদেশৰ শৃংখলা স্থাপনৰ ওপৰত একে গুৰুত্ব দি পুনৰ পৰিৱৰ্তন কৰা হৈছিল।

5. ৰোমান্টিকতা/Romanticism

ৰোমান্টিকতা, এক সাংস্কৃতিক আন্দোলন যিয়ে এক নিৰ্দিষ্ট প্ৰকাৰৰ জাতীয়তাবাদী অনুভূতি বিকশিত কৰিব বিচাৰিছিল। ৰোমান্টিক শিল্পী আৰু কবিসকলে সাধাৰণতে যুক্তি আৰু বিজ্ঞানৰ মহিমাক সমালোচনা কৰিছিল আৰু ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে আৱেগ, অন্তৰ্দৃষ্টি আৰু ৰহস্যময় অনুভূতিৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছিল। তেওঁলোকৰ প্ৰয়াস আছিল এখন ৰাষ্ট্ৰৰ আধাৰ হিচাপে এক অংশীদাৰী সামূহিক ঐতিহ্য, এক উমৈহতীয়া সাংস্কৃতিক অতীতৰ অনুভূতি সৃষ্টি কৰা।

তিনিটা মহান শক্তিৰ দ্বাৰা আৰম্ভ কৰা ভাৰতীয় ৰোমান্টিকতাৰ প্ৰৱণতাই আধুনিক ভাৰতীয় সাহিত্যৰ ভাগ্যক প্ৰভাৱিত কৰিছিল। এই শক্তিবোৰ আছিল শ্ৰী অৰবিন্দৰ *(1872-1950) মানুহৰ মাজত ঐশ্বৰিক সন্ধান, টেগোৰৰ সুন্দৰ প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ সন্ধান, আৰু সত্য আৰু অহিংসাৰ সৈতে মহাত্মা গান্ধীৰ পৰীক্ষা।

6. উদাৰবাদ/Liberalism

উদাৰবাদ হৈছে ব্যক্তিৰ অধিকাৰ, স্বাধীনতা, শাসিতৰ সন্মতি আৰু আইনৰ সন্মুখত সমতাৰ ওপৰত আধাৰিত এক ৰাজনৈতিক আৰু নৈতিক দৰ্শন।

ঊনবিংশ শতিকাৰ মাজভাগ আৰু শেষৰ ফালে সামাজিক সংস্কাৰ আন্দোলনৰ সময়ত ভাৰতত আধুনিক উদাৰবাদৰ শিৰা গঢ়ি তুলিছিল। ৰাজা ৰাম মোহন ৰয়, গোপাল কৃষ্ণ গোখলে আৰু অন্যান্যসকলে সতীৰ দৰে জীৱন বিৰোধী সামাজিক প্ৰথাৰ ওপৰত এক প্ৰণালীবদ্ধ আক্ৰমণ চলাইছিল আৰু আৰ্য সমাজ আৰু ব্ৰহ্ম সমাজ আন্দোলনৰ জৰিয়তে বিধৱা সকলৰ পুনৰ বিবাহৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰিছিল।

এই আন্দোলনবোৰে জনসংখ্যাৰ এক বৃহৎ অংশক প্ৰভাৱিত কৰিছিল, বিশেষকৈ ভাৰতৰ পূব আৰু পশ্চিম অংশত, য'ত তেওঁলোকৰ এতিয়াও নিম্নলিখিত বোৰ আছে। সোনকালে আৰম্ভ হোৱা স্বত্বেও সামাজিক সংস্কাৰৰ এই ক্ষেত্ৰত বহুতো কৰিব লাগিব

7. যুক্তিবাদ/Rationalism

ধৰ্মীয় বিশ্বাস বা আৱেগিক সঁহাৰিৰ সলনি যুক্তি আৰু জ্ঞানৰ ওপৰত মতামত আৰু কাৰ্য্যৰ আধাৰিত কৰাৰ অনুশীলন বা নীতি

8. মানৱতাবাদ/Humanism

মানৱতাবাদ, শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু অনুসন্ধানৰ পদ্ধতি যি ১৩ আৰু চতুৰ্দশ শতিকাত উত্তৰ ইটালীত উদ্ভৱ হৈছিল আৰু পিছলৈ মহাদেশীয় ইউৰোপ আৰু ইংলেণ্ডৰ মাজেৰে বিয়পি পৰিছিল। এই শব্দটো বৈকল্পিকভাৱে বিভিন্ন পাশ্চাত্য বিশ্বাস, পদ্ধতি আৰু দৰ্শনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা হয় যিয়ে মানৱ ৰাজ্যৰ ওপৰত কেন্দ্ৰীয় গুৰুত্ব আৰোপ কৰে।